

KAMER VAN BEROEP GESUBSIDIEERD VRIJ ONDERWIJS

BESLISSING

GVO/ 2020 / 16 / .../ 23 september 2020

Inzake : ...,
 bijgestaan door ..., advocaat,

 verzoekende partij

Tegen : VZW ... met maatschappelijke zetel te ...,
 vertegenwoordigd door ..., advocaat,

 verwerende partij

Met een ter post aangetekende zending van 11 juli 2020 (poststempel op 11 juli 2020) tekent ... namens ... beroep aan tegen de beslissing van 6 juli 2020 genomen door de tuchtcommissie van de VZW ... waarbij ... de tuchtmaatregel van het ontslag wordt opgelegd.

1. Over de relevante gegevens van de zaak

... is tewerkgesteld als onthaalmedewerker en sinds januari 2019 als opvoeder op campus In het ambt van onthaalmedewerker is zij vastbenoemd.

In de zitting van de raad van bestuur van 17 januari 2020 wordt beslist een tuchtprocedure op te starten en wordt de tuchtoverheid samengesteld.

Met een ter post aangetekende zending van 18 januari 2019 wordt aan verzoekende partij meegedeeld dat een tuchtonderzoek wordt ingesteld.

Met een ter post aangetekende zending van 23 januari 2019 wordt verzoekende partij opgeroepen voor verhoor in het kader van een preventieve schorsing.

Met een ter post aan getekende zending van 4 februari 2019 2019 wordt de beslissing van de preventieve schorsing bij hoogdringendheid meegedeeld.

De Rechtbank van eerste aanleg te ... acht in haar vonnis van 2 april 2020 de tenlasteleggingen lastens verzoekende partij bewezen.

Met een ter post aangetekende zending van 3 juni 2020 wordt verzoekende partij opgeroepen voor een tuchtverhoor.

Volgende feiten worden ten laste gelegd:

“de teelt van verdovende middelen met verzwarende omstandigheden tussen 31 december 2016 en 11 januari 2019 en het verkopen, te koop aanbieden, afleveren of leveren van middelen zonder vergunning met verzwarende omstandigheden tussen 31 december 2016 en 1 januari 2019 waarvoor u werd veroordeeld door de correctionele rechtbank te ... afdeling ... op 2 april 2020, terwijl u werkzaam bent als onthaalmedewerker en sinds 1 januari 2019 als opvoeder, hetgeen onverenigbaar is met de feiten waarvoor u werd veroordeeld.”

Met een ter post aangetekende zending van 6 juli 2020 wordt aan verzoekende partij de beslissing van het ontslag meegedeeld.

2. Over het procedureverloop

Met een e-mail van 24 augustus 2020 worden de partijen uitgenodigd voor de zitting.

Met een ter post aangetekende zending van 27 augustus 2020 maakt de raadsman van verwerende partij een verweerschrift en het dossier over.

Er worden geen leden van de kamer gewraakt.

Er worden geen getuigen gehoord.

3. Wat de ontvankelijkheid van het beroep betreft

Het beroep tegen de beslissing van 23 april 2020 is binnen de reglementair voorgeschreven termijn ingediend. Het voldoet aan de overige ontvankelijkheidsvereisten.

4. Over de naleving van de voorschriften bij het tot stand komen van de bestreden beslissing

4.1. Ten aanzien van de betwistingen inzake het eventueel niet in acht nemen door het schoolbestuur (i.c. de tuchtcommissie van de raad van bestuur) van de voorschriften die betrekking hebben op de tucht en preventieve schorsing, doet de kamer van beroep in laatste aanleg uitspraak met een beslissing die devolutieve werking heeft.

4.2. De kamer van beroep herinnert eraan dat door het devolutief karakter van het beroep, de zaak in haar geheel door de kamer opnieuw wordt onderzocht en dat de eventuele gebreken in de procedure die de tuchtoverheid zelf heeft begaan, kunnen worden rechtgezet of hersteld in de procedure voor de kamer van beroep, behalve wat de regels betreft m.b.t. de voorschriften die op straffe van onontvankelijkheid zijn voorgeschreven of die van rechtswege de nietigheid meebrengen.

4.3. In dit dossier worden enkele procedure-euvels opgeworpen.

Een eerste procedureel euvel dat wordt ingeroepen door verzoekende partij, betreft het feit dat het verslag dat werd genotuleerd tijdens het tuchtverhoor, gebrekkig zou zijn. De handmatige notulering die geen letterlijke weergave is van datgene dat werd gezegd, zou een nuttige lezing van het verslag bemoeilijken.

De kamer van beroep bemerkt dat het verslag is ondertekend door verzoekende partij, waaruit haar akkoord met de inhoud van het verslag blijkt. Er bestaat geen decretale verplichting dat een verhoor getikt moet zijn in plaats van met de hand geschreven, noch dat een verslag een woordelijke weergave van een gesprek moet zijn. Uiteraard moet het verslag wel een waarheidsgetrouwe weergave van het gesprek zijn, waaruit geen cruciale elementen mogen ontbreken. Enkel zo kan immers worden gewaarborgd dat de tuchtcommissie haar argumentatie afdoende opbouwt. Aangezien het een verhoor in het kader van een tuchtprocedure betreft, dienen bovendien de rechten van verdediging van verzoekende partij worden gerespecteerd.

Daarover bevraagd ter zitting, geeft verzoekende partij aan dat er geen belangrijke concrete inhoudelijke elementen ontbreken in de beslissing, noch dat de rechten van verdediging miskend zouden zijn. Ten overvloede merkt de kamer van beroep nog op dat eventuele gebreken tijdens het verhoor of de notulering daarvan, ter zitting nog kunnen worden rechtgezet omwille van de devolutieve werking van de procedure voor de kamer van beroep.

Verzoekende partij vraagt in haar verzoekschrift om opnieuw te worden gehoord. De kamer van beroep heeft aan die vraag gevolggegeven ter zitting, en meent over afdoende elementen te beschikken om met kennis van zaken over het dossier te kunnen oordelen.

4.4. Een tweede procedureel euvel wordt genomen uit het ontbreken van een eigenlijke tuchtbeslissing. Enkel de notulen van de beraadslaging van de tuchtcommissie zouden aan verzoekende partij zijn toegezonden, maar de daadwerkelijke tuchtbeslissing zou ontbreken.

De kamer van beroep leest in het document getiteld ‘notulen’ wel degelijke de finale beslissing, i.e. ontslag, evenals een duidelijke argumentatie waarom de tuchtcommissie tot die eindbeslissing komt. Het lijkt dus geen enkele twijfel dat het verstuurd document wel degelijke de eigenlijke tuchtbeslissing inhoudt, ook al draagt het document zelf de titel “notulen”. Het document is eveneens ondertekend namens de tuchtcommissie.

5. Beoordeling door de kamer van beroep

5.1. Ten gronde dient de kamer van beroep zich vooreerst te beraden over de vraag of er tuchtfeiten gepleegd zijn. Dat de feiten (kweken en verkoop van verboden middelen) wel degelijk gepleegd zijn, betreft een punt dat de kamer van beroep niet meer in vraag kan stellen, gelet het feit dat de feiten bewezen werden verklaard door de correctionele rechtbank met een uitspraak die kracht van gewijsde heeft.

5.2. In dit dossier ligt inderdaad een strafrechtelijke veroordeling voor, die zich weliswaar in de privésfeer bevindt. Een dergelijk gedrag dat in de privésfeer plaatsvond, kan conform art. 17 Rechtspositiedecreet tot tuchtrechtelijke sancties leiden in de werksfeer, voor zoverre het gedrag weerslag heeft op de relatie tussen de leerling en het personeelslid of op het schoolleven.

De tuchtcommissie houdt voor dat de aard van de gedraging (in mensentaal: *dealen* van drugs), manifest onverenigbaar is met het pedagogische project van een school, waar (uiteraard) een antidrugsbeleid de norm is en waar het personeelslid per definitie in contact komt met minderjarige (en dus kwetsbare) jongeren. De kamer van beroep aanvaardt deze argumentatie, net zoals zij dat in het verleden reeds gedaan heeft, waardoor de feiten voor tuchtrechtelijke sanctionering in aanmerking komen.

Een concrete ordeverstoring heeft zich daarentegen niet voorgedaan in de school, minstens wordt dit niet bewezen door de tuchtcommissie. Het feit dat het personeelslid tijdens de schooluren zou zijn gevraagd om zich voor een politieverhoor aan te dienen, blijkt niet tot aantoonbare ordeverstoring te hebben geleid. In tegenstelling tot wat de tuchtcommissie ter zitting voorhoudt, kan dit wel degelijk worden bewezen mocht dit het geval zijn geweest (bijvoorbeeld getuigenissen van collega's, leerlingen of ouders ten aanzien van wie de orde verstoord zou zijn geweest. Minstens diende er een concrete weergave van de beweerde ordeverstoring te zijn meegedeeld, zodat het personeelslid hierover weerwoord kon voeren). Het loutere feit dat de politie aan het personeelslid tijdens de schooluren gevraagd heeft om zich aan te dienen voor verhoor, is dan ook niet voldoende om aan de door art. 17 Rechtspositiedecreet geformuleerde voorwaarden te voldoen. Gelet op het feit dat de

kamer van beroep de principiële impact op het pedagogische project van de school aanvaard heeft, doet deze vaststelling er weliswaar geen afbreuk aan dat er wel degelijk tuchtfeiten gepleegd zijn, die tot een tuchtstraf in de school kunnen leiden.

5.3. De kamer van beroep heeft zich lang beraad over de vraag of een ontslag daadwerkelijk een proportionele straf is in dit dossier. Finaal heeft zij aanvaard dat dit het geval is, en wel om de volgende redenen.

5.4. In eerste instantie volgt de kamer van beroep de redenering niet dat de houding van de strafrechter (i.e. de gunst van de opschorting verlenen) zich dient voor te zetten in het tuchtcontentieux. De gunst van de opschorting neemt niet weg dat de feiten bewezen zijn, en dus tot tuchtsancties aanleiding kunnen geven. De tuchtprocedure en de strafprocedure zijn twee afzonderlijke types van contentieux, elk met hun eigen finaliteit. De verschillen zijn legio, maar in dit geval is de ruimere context die de beide procedures viseren belangrijk: waar de strafprocedure zich in dit dossier ent op de re-integratie in de ruimere maatschappij, ent de tuchtprocedure zich daarentegen specifiek op de vraag of het personeelslid nog kan functioneren in een pedagogische context omringd door minderjarige kinderen. De proportionaliteitsafweging kan daarbij anders vallen in de beide procedures. Het type van sanctie is immers fundamenteel anders (strafsanctie versus tuchtsanctie) evenals de gevolgen voor het strafblad van de betrokkene.

Kortom, dat een strafrechter meent dat de (verregaande) gevolgen van een strafrechtelijke sanctie thans niet opportuun zijn, hoeft niet noodzakelijk met zich mee te brengen dat de (eveneens verregaande, maar toch van een andere aard zijnde) gevolgen van een tuchtrechtelijk ontslag ook niet opportuun zouden zijn. Dat de tuchtbestrafing “een ander extreem opzoekt” door ontslag op te leggen, is dan ook geen voldoende argument om de proportionaliteit van de tuchtstraf te weerleggen. De tuchtprocedure is in dit dossier naar de feiten wel een weerspiegeling van de strafprocedure, maar niet naar de kwalificatie en finaliteit en de daarmee samenhangende appreciatie van die feiten.

5.5. Dat er geen burgerrechtelijke schade is toegekend is evenmin doorslaggevend. Het oplopen van burgerrechtelijke vergoedbare schade is geen decretale voorwaarde

om tot tucht te mogen overgaan. Hoewel het oplopen van dergelijke schade uiteraard wel een effect kan hebben op de proportionaliteit van de tuchtsanctie (in die zin dat een zwaardere tuchtstraf te overwegen valt naarmate een school zwaardere schade geleden heeft), wil het ontbreken van dergelijke schade niet automatisch zeggen dat er géén zware tuchtstraf kan worden opgelegd. Bepaalde gedragingen van een personeelslid kunnen zo manifest in strijd zijn met de deontologie van de leerkracht dat zij tot een permanente vertrouwensbreuk leiden, ook los van concrete bewijsbare en vergoedbare schade. Ten overvloede stelt de kamer van beroep vast dat de correctionele rechtbank ook niet oordeelt dat er geen reputatieschade geweest is, doch vooral dat de school geen bewijs daartoe aanbrengt. De tuchtcommissie van de school houdt tijdens de zitting voor dat zij zich vooral partij hebben gesteld in het geding om het verloop van het strafonderzoek en de correctionele procedure te kunnen opvolgen, eerder dan vanuit een daadwerkelijke wens om hun schade vergoed te zien. Die bewering (los van de vraag naar de opportuniteit van een burgerlijke partijstelling louter omwille van een wens naar informatie) strookt in elk geval met de vaststelling van de correctionele rechtbank dat er geen enkel bewijs werd aangebracht.

5.6. Kortom, de tuchtcommissie (en in het kader van deze beroepsprocedure: de kamer van beroep) houden een vrij oordeel over de ernst van de tuchtrechtelijke inbreuk en de daaraan gekoppelde proportionaliteit van de tuchtsanctie.

5.7. Zoals hierboven reeds toegelicht is de kamer van beroep van oordeel dat ontrading van drugs een belangrijk element is in het pedagogisch project van de school. Hoewel het personeelslid zelf geen leerkracht is in de school, heeft zij wel een visibele functie (administratie en opvoedster). Zij komt in rechtstreeks contact met leerlingen. Het personeelslid getuigde ter zitting dat zij zelf geen sanctionerend beleid ten aanzien van de leerlingen mag voeren. Dat neemt niet weg dat haar functie binnen de school gekaderd moet worden vanuit wederzijds respect en vertrouwen tussen haarzelf en de leerlingen waarmee zij in contact staat, evenals tussen haarzelf en haar collega's. Een veroordeling wegens kweken en verkopen van drugs is daarmee moeilijk te verzoenen. Het feit dat zij geen leerkracht is en geen sanctionerend beleid mag voeren, neemt misschien wel enige scherpte weg uit de beoordeling van het dossier, maar kan nog steeds de centrale vaststelling niet wegnemen dat een persoon die werkzaam is in een omgeving waarin aan de persoonlijkheidsvorming van

minderjarige leerlingen wordt gewerkt, een bijzondere verantwoordelijkheid draagt om die vorming niet te doorkruisen. Zowel ten aanzien van de leerlingen zelf als ten aanzien van de collega's die het beste van zichzelf geven om die jongeren te vormen, is dat een minimale blijk van respect. Het gedrag van het personeelslid is dus wel degelijk ernstig, en dit niettegenstaande haar concrete functie binnen de school.

5.8. De kamer van beroep heeft zich beraden over de concrete feiten die aan het personeelslid verweten worden, om het personeelslid enkel op haar eigen dossier af te rekenen en niet dat van haar partner. Maar ook hier kan de kamer van beroep enkel vaststellen dat er ernstige feiten voorliggen.

De feiten gaan verder dan het louter persoonlijk gebruiken van drugs, hetgeen dan zou botsen met de voorbeeldfunctie die een personeelslid binnen een school draagt. Neen, de feiten betreffen het doelbewust kweken en verkopen van drugs. Dat wil zeggen dat zij "dader" is dat er effectief slachtoffers werden gemaakt door het handelen van het personeelslid. Het personeelslid heeft als dader bewust de gezondheid van anderen in gevaar gebracht. Aangezien het personeelslid werkt in een context van minderjarige en dus kwetsbare personen, kan daaraan niet voorbij worden gegaan. Het gaat daarbij om een grote en professionele plantage, om georganiseerde internationale verkoop en om omvangrijke verrijking. Die praktijk werd gedurende lange tijd volgehouden (meervoudige oogsten), met actieve deelname van het personeelslid. Zij gedoogde niet louter de activiteiten van haar partner, maar werkte zelf ook daaraan mee, zo blijkt uit de strafrechtelijke procedure. Ook de actieve verrijking gebeurde ten persoonlijke titel, gelet op de uitgesproken verbeurdverklaring.

De kamer van beroep ontwaart in het voorgaande een duidelijke escalatie in ernst van de feiten. Wat oorspronkelijk startte vanuit zuiver medicinaal gebruik verzandde nadien in het kweken van een aantal plantjes, en ten slotte in professionele teelt en verkoop. Op verschillende momenten werd daarbij een versnelling hoger geschakeld, zowel wat betreft de omvang van de activiteiten als wat betreft de professionaliteit ervan (o.a. het inrichten van een loods, het installeren van een stil alarm, het bouwen van een afsluitingswand met een kweekkamer daarachter,...). De kamer van beroep stapt dan ook niet mee in de redenering dat men is "blijven doordoen" zonder zich

daarbij echt vragen te stellen, tot het moment dat men tegen de lamp is gelopen en men beseft hoe verkeerd het gedrag wel niet was. Het personeelslid en haar partner zijn immers niet gewoon blijven doordoen, neen, ze hebben op verschillende momenten hun activiteiten bewust verder uitgebouwd. Dat wil zeggen dat er ook verschillende momenten geweest zijn waarop het personeelslid en haar partner de opportuniteit van dergelijke verdere uitbouw in vraag hebben gesteld (minstens hadden moeten stellen). Klaarblijkelijk heeft dit nooit geleid tot enige terughoudendheid, noch tot enig (uiterlijk vertoond) besef bij het personeelslid dat zij met haar handelen slachtoffers maakte terwijl zij dagelijks met minderjarigen in contact komt. Meer zelfs, de enige reden waarom de actieve uitbouw van kweek en verkoop is opgehouden, is louter toevallig: de ontdekking van de plantage. De verdere uitbouw is nooit gestopt omwille van een bewuste keuze van het personeelslid zelf. Dat wil ook zeggen dat er geen zekerheid is dat het eindpunt van de escalatie reeds bereikt was. Wie weet hoe grootschalig en professioneel het dealen van drugs was geworden zonder dergelijke toevallige stopzetting? Wie weet van hoeveel personen zij de gezondheid nog in gevaar zou hebben gebracht? Opnieuw, gelet op het feit dat het personeelslid werkt in een context van minderjarige en dus kwetsbare personen, kan daaraan niet voorbij worden gegaan.

5.9. De kamer van beroep begrijpt dat de school in die omstandigheden spreekt van een volledig wegvallen van vertrouwen in het functioneren van het personeelslid in de pedagogische context van de school.

De kamer van beroep begrijpt evenzeer dat dit punt niet wordt opgelost door het personeelslid op een andere vestigingsplaats tewerk te stellen, of haar functieomschrijving te wijzigen. In al die opties blijft zij immers tewerk gesteld bij dezelfde werkgever en blijft zij in contact komen met minderjarige personen. De kamer van beroep heeft er alle begrip voor dat het schoolbestuur die verantwoordelijkheid als werkgever niet meer kan dragen. Het feit dat de buitenwereld (of zelfs iedereen op school) mogelijks niet op de hoogte is van de feiten kan daaraan niets veranderen. De onverenigbaarheid met de waardigheid van het ambt vereist geen publieke verontwaardiging. Een aantasting van het vertrouwen vereist evenmin dat de buitenwereld op de hoogte is van de feiten.

5.10. De kamer van beroep is desalniettemin na de zitting overtuigd van het feit dat het personeelslid oprecht berouw heeft. De kamer van beroep heeft dan ook veel begrip voor het feit dat zij een tweede kans wenst. De kamer van beroep stapt dan ook niet mee in de denkwijze dat het personeelslid geen adequaat normen- en waardenbesef zou hebben op dit moment. Maar de kamer van beroep oordeelt in dit dossier niet of het personeelslid al dan niet nog geschikt is voor de arbeidsmarkt, hetgeen zij gelet op haar vrij jeugdige leeftijd ontegensprekelijk nog is. De kamer van beroep doet wel uitspraak of zij haar functie *nu* nog kan uitoefenen in deze context, i.e. bij deze werkgever, bij deze minderjarige leerlingen en bij deze ouders en collega's.

Ook de kamer van beroep moet daarbij rekening houden met de specifieke pedagogische context en de betrokkenheid van minderjarige leerlingen, waardoor de kamer van beroep het proportioneel acht dat aan de vastgestelde tuchtfeiten de sanctie van ontslag wordt gekoppeld, en dit omwille van de redenen hierboven vermeld.

BELISSING

Gelet op de artikelen 64 tot 72 van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding, zoals gewijzigd;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 22 mei 1991 omtrent de preventieve schorsing en de tucht, omtrent het ontslag van sommige tijdelijke personeelsleden in het gesubsidieerd onderwijs en in de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding, zoals gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 30 mei 1996, 13 januari 1998 en 15 september 2000, 3 juli 2009 en 24 september 2010;

Gelet op het huishoudelijk reglement van de kamer van beroep van het gesubsidieerd vrij onderwijs, zoals vastgesteld in zitting van 28 september 2011;

Gelet op het ministerieel besluit van 11 april 2019 waarbij de heer Kurt Willems wordt aangesteld als voorzitter voor de kamer van beroep voor het gesubsidieerd vrij onderwijs;

Gelet op de hoorzitting van 23 september 2020;
Na beraadslaging,

Na geheime stemming,

Artikel 1 (met unanimiteit):

De beslissing van de tuchtcommissie van de raad van bestuur van de vzw ... waarbij ... de tuchtmaatregel van het ontslag wordt opgelegd, wordt bevestigd.

Aldus uitgesproken te Brussel op 23 september 2020.

De kamer van beroep was als volgt samengesteld uit:

De heer Kurt Willems, voorzitter;

Mevrouw Liese Verbesselt en heren Hans De Becker en Jan-Baptist De Smet, vertegenwoordigers van de representatieve groeperingen van de inrichtende machten;

De heren Marc Borremans, Koen De Backer en Filip Vandenberghe, vertegenwoordigers van de vakorganisaties;

Mevrouw Karen De Bleeckere, secretaris.

Opgemaakt in drie originele exemplaren, waarvan een voor elke partij en een voor het dossier van de kamer.

Secretaris,
Karen De Bleeckere

Voorzitter,
Kurt Willems